

СРПСКИ НАРОД

ТРИУМФ МРЖЊЕ

Завршни коминике московске конференције, објављен од стране англосаксонске и совјетске пропаганде, слављен је као велики успех три савезника. Они су у њему хвалили јасност, блискост схватања, јединственост тежњи и пуну сагласност по свим питањима. Међутим, изнети резултати показују напротив да до споразума није дошло по најважнијим питањима међусобних односа, као што се није дошло до заједничке одлуке ни у погледу западних граница Совјетске Уније, ни у погледу образовања другог фронта, ни у погледу заједничког састанка између Рузвелта, Черчила и Стаљина, на коме би се имали коначно да реше сви преостали спорови.

Најважније питање, притом, за Англо-Американце требало би да је дефинитивно одређивање западних граница Совјетске Уније. Из коминике свих приложених анекса види се да до тог споразума није могло да дође. Изгледа шта више да Идн и Кордел Хал нису ни смели да поставе захтев у погледу ближег одређивања совјетских граница и да су они прежалили балтичке земље још пре него што су кренули за Москву. Дакле у питању граница пуна неодређеност. Значи, шта ко заграби. Да ово није у природи једног добро склопљеног споразума, само је по себи разумљиво.

Друго крупно питање, које није решено на конференцији, то је образовање другог фронта. Сталан захтев Совјета морао је и овог пута бити жртвован, а политички уступци, у ствари и не поменути у споразуму, треба да утеше Москву. Да ти уступци нису безначајни показује, поред осталог, и та околност што они нису могли бити објављени у тексту споразума. Да је притисак Совјета био велики види се и из тога што је за њих увек оснивање другог фронта претстављало најважнији услов даље сарадње, без кога они нису хтели да приступе коначном склапању писменог споразума. Совјети су веровали да изостајање другог фронта значи неискреност код Енглеза и Американаца, а с друге стране чување снага за обрачун са Москвом, до кога фатално мора доћи, једног дана.

Што се тиче састанка Стаљина, Черчила и Рузвелта, разумљиво је да он после овог споразума губи сваки смисао, јер кад се погледа у постигнуте резултате, тада се тек јасно види да по најважнијим питањима није постигнут споразум; а све оно што је

решено изостаје из овога. У извештајима три савезника каже се да су нека питања коначно решена, и да се по њима дошло до потпуног споразума.

По другима постигнута је само начелна сагласност. А по трећим било је дискусије. Која су то питања где је постигнута начелна сагласност, а која су била само дискутована. Извештаји ништа не кажу. Зашто су толико дискретни — није тешко погодити.

Али кад се погледа у постигнуте резултате, тек се онда види колико су они далеко од онога што се раније говорило преко радио и штампе, и што се сматрало као основни услов за успех конференције. Од наноса фраза о демократском уређењу света не види се ништа више од онога што је пре двадесет и пет година закључено у Версаљу.

Италији је посвећена највећа пажња и није се презало ни од најситнијих појединости, иако се

могло очекивати да ће се знатно важнијим питањима посветити много већа пажња. Чак се одређује и шта ће бити са штампом, збором и договором и другим сличним питањима, док се уопште не говори како по њиховом схватању треба да изгледа Европа, како ће изгледати границе појединих земаља, какво ће бити њихово уређење и њихов однос према Совјетској Унији.

У постигнутом споразуму говори се и о образовању повампиреног Друштва народа, које се овога пута назива комисијом, и која ће решавати о односима чланица, појединих земаља. Да та интернационална комисија највише личи на фалозну женевску установу види се из њеног описа у закључку московске конференције. Да се дух није ништа изменио и поред протекле две и по деценије осећа се из читавог текста. Требало је да чекамо толике године и садашњи велики

рат па да се постигну закључци, који се у суштини ништа не разликују од некадашњих погрешака диктатора мира.

Московски закључци показују до очигледности, да су Енглези и Американци морали да попусте на читавој политичкој линији, да би спасли своје главне позиције у погледу другог фронта. С друге стране Москва је успела у својој политичкој пресији и упустила свој главни војни захтев. Резултат показује основно разилажење присутних савезника, затим препуштање Совјетској Унији политичког подјармљивања европских народа и образовање, додуше само на хартији, међународне комисије, која као замицао не претставља ништа конструктивније од раније стерилне и конфузне организације, која је претстављала највеће разочарење за европске народе.

Чему да се данас надају европски народи од московске конфе-

ренције кад је она очигледна негација Европе као заједнице слободних и независних народа, уједињених истим интересима и вишим духовним вредностима. Таква Европа не може ништа добро да очекује од московских већања. Можда се само може да узда у дубље узроке разилажења московских савезника, које је и овом приликом дошло до несумњивих израза, више у ономе што није речено, него у писаном тексту, а с друге стране да верује у сопствене интересе и заједничку судбину.

Својом једнодушносту Европа истиче брану разговорима, својом чврстом вољом и вером у бољи свет спрема одговор већањима, чија је главна одлика мржња и чија је визија сиромашна слика некадашњих версаљских и женевских заблуда.

Др. Н.

Реалистичка политика на Балкану

Изјава изванредног опуномоћеника Министарства иностраних послова Рајха Др Нојбахера као и друге изјаве са надлежних места у Берлину и написи у немачкој штампи, најбоље показују дух у коме се развија немачка иницијатива у решавању задатака на Балкану и Југоистоку Европе. Очевидно је да г. Др Нојбахер припада школи политичког реализма, која се труди да ван предрасуда и предубеђења, као и ван идеологија тражи решење проблема у објективној анализи чињеница, доносећи одлуке у складу са стварностима и од највеће ефикасности.

Та је школа далеко, како од зеленог стола дипломата и државника, који кабинетски посматрају ствари, тако и од дискусија утописта и идеолога по задимљеним локалима. Она употребљава експерименталне методе као у науци и хоће помоћу њих да упозна чињенично стање и да на основу тога тражи органска решења за отворене проблеме.

Политика вођена у том духу приближује се уколико је могуће науци и даје позитивне резултате од необичног значаја за живот народних заједница, обезбеђујући им правилан развој и максималне резултате у свима областима националне активности. Г. Др Нојбахер у својој досадањој активности показао се организатор и државник реалистичког духа и своје досадање

искуство оц данас примењује на решавању проблема европског Југоистока.

Из његових изјава види се већ сада да проучавајући на лицу места прилике и односе на Балкану он поставља организовање новог балканског поретка на природе и реалне основе, на којима једино народи Југоистока могу да нађу обезбеђење својих животних интереса и својих оправданих тежњи. Искључити утицаје ваневропских и ванбалканских сила, због којих је Балкан у прошлости толико страдао јесте прво начело, које се може извести из изјава г. Др Нојбахера. Друго начело било би уклонити анархију у производњи малих и недовољних балканских привредних области, и укључити Балкан као економску целину у европски привредни по-

редак. Тако би место вештачких веза, диктованих политиком или сентименталношћу дошла природна повезаност и допуњавање продукционих снага.

Имајући у виду аграрни карактер производње балканских народа и индустријско обележје Централне Европе очигледно се намеће закључак да је Балкан природно и неминовно упућен на најтежњу сарадњу са Централном Европом у обостраном интересу.

Анализа чињеница и балканских стварности пружа овакву слику и намеће закључке о неминовности сарадње Балкана у оквиру европске заједнице на супрот свима покушајима политике и идеологије да наметну друга решења. Кад балкански народи увиде ове стварности онда ће њихови међусобни односи и њихово европско опредељење наћи лако потребне форме и сретства да се реализују.

Њихова будућност, њихов напредак и њихово благостање леже у сазнању ове истине и уколико пре дођу до ње, они ће себи уштедити непотребно губљење времена и трошење снаге у међусобним разрачунавањима, које претстављају преживљена

схватања у данашњем свету организованих економских снага.

Издаја Бадоља, срамни паразит између Лондона и Москве са судбином Балкана још више потврђују исправност овог схватања о потреби да се са Балкана елиминишу сви кобни политички утицаји и да се он организује по својим природним законима и прикључи „простору опште европске солидарности“ на место некакве „совјетске балканске федерације“ или робовања британској плутократији.

Српски народ сит је политичких комбинација, које са њиме праве велики, не водећи рачуна о његовим животним интересима. Зато он у политици реализма коју Немачки Рајх спроводи на Југоистоку види спасење од политичке доминације и економске експлоатације и једину могућност да његови интереси буду заштићени и његови проблеми правилно и праведно решени.

М.

У НОВОЈ ЕТАПИ ОБНОВЕ СРБИЈЕ ГЕНЕРАЛ НЕДИЋ ПРЕУЗЕО ЈЕ ВОЂСТВО МИН. УНУТРАШЊИХ ДЕЛА И КОМАНДУ НАД СВИМА СРПСКИМ ОРУЖАНИМ ОДРЕДИМА

Претседник Српске владе, армиски генерал М. Ђ. Недић дао је претставницима штампе следећу изјаву:

Решен да по сваку цену одржим ред и мир у земљи, и тиме уштедим српском народу нове недаће, а Србији обезбедим достојно место у слободној заједници европских народа, од данас преузео сам у своје руке команду над свима српским оружаним одредима.

Српска гарда, Српска државна стража, Српски добровољачки корпус и Српска гранична стража имаће од сада под мојом командом да наставе будно чување безбедности у земљи и тиме испуне своју свету дужност према Отаџбини, увек свесни да у испуњењу тога задатка лежи спас српског народа. Залажући се тако за одржање реда и мира у земљи, нарочито у борби са комунистичком немани, они доказују своју високу српску свест, која нас једино може спасти у овим тешким часовима.

Уверен сам да ће они у вршењу овог задатка, који обезбеђује животне интересе српског народа, имати најпотпунију подршку целог српског народа, који данас у њима види једину српску оружану снагу, своју народну војску, која је у стању да одбрани наше огњиште, као и друштвени поредак, који одговара нашем народном духу и потребама нашег живота. Тако ће српски народ моћи да се сачува, да побољша свој положај и да своја стремљења упути остваривању својих оправданих тежњи.

Стављајући се на чело свију обједињених српских оружаних одреда ја ћу бити у стању да још одлучније водим српски народ на путу спасења. На тај начин приближићемо се корак ближе остварењу наше обнове и коначном решењу српског питања.

У том циљу преузео сам и вођство Министарства унутрашњих послова, коме су поред управне службе враћени и они послови полиције и безбедности, које је до сада водила Српска државна безбедност, а која је сада Уредбом Министарског савета укинута. Тиме је унутрашња власт усретсређена у једној руци, што ће са своје стране знатно допринети коначном сређењу прилика у нашој земљи.

Преузимајући ове нове дужности очекујем од Српске државне страже, Српског добровољачког корпуса и Српске граничне страже пуну оданост и пожртвованост у вршењу њихове службе, као и беспрекорни ред и дисциплину. Очекујем исто тако тесну братску и искрену сарадњу у њиховим међусобним односима да би се чување друштвеног поретка и личне и имовне безбедности спроводило што успешније. Од старешина захтевам да својим примером предњаче у том смислу и бићу немилосрдан према ономе ко се буде огрешио о ово моје наређење.

Препоручујем исто тако свима органима унутрашње управе и припадницима оружаних одреда да својим радом и држањем, а нарочито својом лојалношћу дају немачким надзорним властима само повод за похвалу у сваком погледу.

У овој новој етапи борбе за спасавање српског народа и обнове наше Отаџбине, под новим околностима и са новим могућностима, обраћам се и овом приликом свима Србима да савесно помажу све државне органе у вршењу њихове тешке службе.

Апелујем и у овом часу на старо српско родољубље да осветли пут свима Србима, како бисмо се сачували као народ и у овом џиновском светском окршају својом конструктивношћу и свешћу обезбедили своја права и будућност.

✱

Уважавајући оставку коју је поднео инж. Стоимир Добросављевић, министар социјалне политике и народног здравља, а по сагласности са господином Војним Заповедником Ј. И., Претседник Министарског савета армиски генерал Милан Ђ. Недић оставио је за министра

социјалне политике и народног здравља Танасија Ђ. Динића, досадашњег министра унутрашњих послова.

Вођење Министарства унутрашњих послова преузео је лично Претседник владе.

(Из кабинета Претседништва Министарског савета).

Беспрекорни ред и дисциплина

НАРЕДБА БР. 44 КОМАНДАНТУ СРПСКЕ ДРЖАВНЕ СТРАЖЕ

У новој етапи борбе за опстанак Српског народа и обнову наше Отаџбине, преузимајући команду над целокупном нашом оружаним снагом,

НАРЕЂУЈЕМ:

Да Српска државна стража, свесна значаја своје службе у спасавању Српског народа, унесе

о ово моје наређење огрешио немилосрдно ћу кажњавати.

Живела Србија!

Живела Српска државна стража!

Ову моју наредбу саопштити целокупном људству са потребном поуком и то где је год то могуће, пред стројем.

Претседник Министарског савета и Мин. унутрашњих послова

Армиски генерал,
Милан Ђ. Недић

Армиски генерал
МИЛАН Ђ. НЕДИЋ

Претседник Министарског савета, Министар унутрашњих послова

пуну оданост и пожртвованост у служби и да у њеним редовима владају беспрекорни ред и дисциплина.

У име Отаџбине захтевам пуну покорност према старешинама и рад без предаха на успостављању потпуног реда и мира на територији Србије за најкраће време и беспрекорну извршну службу према упуту и наложима управних власти а сходно прописима §§ 5 и 9 Уредбе о устројству Српске државне страже.

Обласни команданти Српске државне страже остају и даље непосредно под командом команданта Српске државне страже.

Само братска, тесна и искрена сарадња Српске државне страже са Српском граничном стражом и Српским добровољачким корпусом моћи ће да сачува Српски народ од многих страдања. Старешине ће се заложити и својим примером предњачити да та сарадња буде у потпуности спроведена и сваког оног ко се буде

Тактичност и лојалност

НАРЕДБА БР. 45

Свима Окружним начелствима изузев Баната и Команданту Српске државне страже

Виши вођа СС и полиције г. генерал Мајзнер са својим штабом и органима у земљи вршиће надзорну власт над полицијским радом управног апарата као и над радом Српске државне страже и преко мене чинити замерке и потребне сугестије како би се ред и примеран поредак чим пре успоставили.

Препоручујем свима органима унутрашње управе и Српској државној стражи да својим радом, држањем, а нарочито својом тактичношћу и лојалношћу стварају код немачке надзорне власти само разлоге за похвалу у сваком погледу.

Ову наредбу доставити свима управним органима и свима јединицама Српске државне страже ради знања и равнања.

НАРЕДБА БР. 46

Команданту Српског добровољачког корпуса

Уредбом Министарског савета од данас укинута је звање Шефа Српске државне безбедности и Српска државна стража прелази у састав Министарства унутрашњих послова. Исто тако под данашњим преузео сам ресор Министарства унутрашњих послова. На овај начин обједињено сам у мојим рукама команду над свима српским наоружаним снагама.

Обавештавајући Вашом наредбом све подручне јединице Српског добровољачког корпуса препоручите им ред, дисциплину, апсолутну покорност старешинама и братску, искрену сарадњу са стражом и управним властима у земљи.

Живела Србија!

Живели добровољци!

Претседник Министарског савета и Мин. унутрашњих послова

Армиски генерал
Милан Ђ. Недић

НАРЕДБА СВИМ ОКРУЖНИМ НАЧЕЛНИЦИМА СЕМ БАНАТА

Уредбом Министарског савета укинута је служба Српске државне безбедности. Послови које је она водила враћени су у надлежност Министарства унутрашњих послова у коме је сада, поред послова управне грање, усредсређена и служба полиције и безбедности. Организација управне, полицијске и службе безбедности подређује се од данас једном врховном старешини: Министру унутрашњих послова, у окрузу окружном начелнику, у срезу срезом начелнику, а у градовима са управом и Претстојништвима полиција управнику, односно претстојнику градске полиције. Ови органи, сваки за своје подручје једино су одговорни за ред и мир.

У циљу извршења задатака одржања реда и мира овим органима стављају се на расположење органи Српске државне страже сходно прописима §§ 5 и 9 Уредбе о устројству Српске државне страже, о чему су њене јединице добиле од мене потреб на наређења.

Вођство Министарства унутрашњих послова и команду над свим оружаним одредима преузео сам лично.

Упознајте са овим променама све подређене власти и органе уз наређење да све своје снаге заложите за безусловну одржање реда и мира у Србији, јер само у испуњењу тога задатка лежи њен спас и спас српског народа.

Претседник Министарског савета и Мин. унутрашњих послова

Армиски генерал,
МИЛАН Ђ. НЕДИЋ

Недељни преглед међународних догађаја

ИДН И ХАЛ - ПРОДАВЦИ ЕВРОПЕ

Конференција у Москви је завршена. Рузвелт је одмах изјавио да је резултат конференције јако повољан. Он има право: резултат је повољан по совјетску владу, која је добила све шта је хтела, а није дала ништа шта се од ње тражило.

Британоамеричка штампа, нарочито британска штампа је испочетка прилично кисело коментирала комунике са конференције. Тек затим (пошто је добила инјекцију од министарства за информације) почела је да пише у нешто слањем тону, али се у том писању не осећа искрено задовољство. Када енглески лист пише: „Ниједна конференција до сада није донела толико конкретних закључака“, онда у тој реченици можемо прочитати и једну трагичну иронију.

Заиста, ни на једној конференцији није било издато толико држава, а није било толико пореченици можемо прочитати и САД, као што је било на московској конференцији.

У Москви су Идн и Хал попустили у погледу совјетских захтева према Европи. Они су стварно продали Европу, уколико се може продати роба која није у поседу продавца.

Ма са ког гледишта посматрамо закључке московске конференције, морамо признати да она претставља потпуну капитулацију британске политике према Европи, као и капитулацију америчке политике према Совјетима.

Сада видимо да је капитулација заразна болест: Бадољо је капитулирао на захтев Британоамериканца и Британоамериканци су се заразили капитулацијом. Они су капитулирали пред совјетима. Ако се болест прошири и даље, онда ће најзад и Совјети капитулирати, јер имају за то предиспозицију створену њиховим фантастичним губицима на бојиштима Источног фронта.

Своју капитулацију Черчил и Идн прикривају шареним реченицама, али озбиљни британски листови пишу: „Добро обавештени кругови не могу да због резултата конференције „бацају од радости капу с главе увис“!“

За Британце не постоји разлог ра се радују. Ни за Американце. Они и сами признају да су на конференцији постигли сагласност по неколико питања. Да су друга питања предата на решавање нарочитим комисијама, а да је о извесним питањима било само дискусије. Шта то значи кад се преведе на разумљив језик? То значи да су по неким питањима остали тако далеко од сагласности да су морали избећи даља расправљања и побећи од тих несугласица у мање „брдовиту“ област. Али ни у тој области није ишло глатко те су зато многа питања одложена, а можда и сакрањена на тај начин што су предата у комисије и поткомисије. То је познат начин избегавања одлука који је примењивало Друштво народа.

Дакле, само један део питања могао је да буде решен на московској конференцији. Зато ко-

мунике има много речи, а мало садржаја. У њему се ништа не каже о најважнијим питањима која су интересовада цео свет, а нарочито Европу. И из тог ћутања можемо да изведемо закључак да су Британоамериканци имали тешких борби на тој конференцији, а морају да попусте пред Стаљином, и о томе свом попуштању не смеју да говоре.

Они су попустили у питању западних граница СССР, и тиме су предали Совјетима Финску, Естонију, Летонију, Литванију, Пољску, Румунију. Они су попустили у питању зоне стратегиске безбедности Совјета на северу и тиме су предали Шведску, Норвешку, и Данску. Они су попустили по питању совјетске стратегиске зоне на југу и тако су предали Совјетима Турску, Србију, Бугарску и друге балканске државе.

Као први резултат те предаје појављује се наредба „југословенске владе“ у Каиру, према којој Дража Михајловић мора да распусти своју организацију, јер према совјетском захтеву на Бал-

кану може да постоји само један „генерал“, и то комунист Тито. Према писању шведског листа *Свенска морганбладет*, Пурићева влада мора да се пресели у Москву.

Као друга конкретна последица московске конференције створиће се нарочити одбор у Лондону, који ће радити на исти начин као што ради Медитерански комитет. Као што је познато, тај комитет Вишинског већ је створио такву ситуацију у Алжиру, да тамо комунистичка руља проглашује совјетску републику. Овај лондонски комитет ће такође да буде комунистички штаб за Британију.

Британоамериканци покушавају да се учтиво смешкају овоме Стаљиновом поклону, али нема сумње да је њима тешко претворити гримасу огорчености у осмех. Британија је навикла да гледа Европу као поље своје политичке обраде, а сада мора да се помири с тим да ће Европа бити уоквирена у троугао Москва—Лондон—Алжир, у троугао са-

стављен од московског центра и два комитета.

И поред свега тога, Британоамериканци нешто причају о неким плановима послератног уређења Европе, као да не схватају да ће московска тиранија (у случају победе над Европом) побркати све планове Лондона и Вашингтона. То су смешни планови. Намера да се васпостави Аустрија је комбинација глупости и тврдоглавости. У Лондону још нису до сада схватили да постоји таква повезаност Немца бивше Аустрије са Немцима Рајха, да се не може одвојити никаква Аустрија.

У Лондону још нису схватили да бивша Аустрија није имала природних услова за живот, и зато је била болесна тачка на организму Европе. У тој намери да се васпостави Аустрија, можемо видети тврдоглаву тежњу да се карта Европе пошто-пото црта према застарелим, неприродним схватањима и да се из-

бегавају природне комбинације етнографије и економије.

Мисао о Аустрији је реакционарна мисао. Али реакционарност московске конференције иде још даље. Тако је решено да се после рата оствари једно међународно тело, које ће имати функције Друштва народа. Европа је већ доста патила од те ненормалне институције, и зато неће пристати на понављање масонског експеримента.

Уосталом, од кога би се састојало то Друштво народа, када би Совјетска Унија прогутала једно 15 европских народа?

Московска конференција није водила рачуна ни о чему, осим задовољења тежњи и прилагођивања Британије и САД совјетским захтевима. Тако је учињена једна страшна издаја према Европи. Зато су многе земље јако забринуте,

Московска конференција - уједињена Европа

Било је још разних чуда у историји света, али оно што се већ десет дана одиграва у Москви, превазилази сва светска чудеса која смо до сада преживели. Ту Московску конференцију требало би пре назвати белосветском завером противу Европе јер би јој тако што пре одговарало стварности, него каквим већањем просвећених људи, који су се састали да би учинили какву услугу или добро културном човечанству. Једна азијатска и две поморске државе и ни једна континентална држава Европе, састали су се преко својих министара спољних послова, да кроје судбину европским државама и да Европу черече по свом ћефу и пљачкашким интересима.

Заиста у XX веку највеће људске просвећености догађају се

чуда. Огроман светски капитал удружио се са убицама једног највећег европског народа, наоружаним до зуба, да уништи колелку културе и цивилизације човечанства, древну Европу. И да би трагедија европских народа била још већа и страшнија, сав друштвени талог, сви перверзни елементи и криминални типови европског континента, нашли су се удружени под заштитом азијатског болшевиизма урличући: смрт Европи.

Све то још не би било ништа опасно, да овим удруженим злочинцима и њиховом организацијом не управљају мрачне силе света од стране јевреја, који држе огромни капитал Енглеске и Америке, гурајући у ту светску заверу англобританске народе, који због својих личних интере-

са нису никад били пријатељи Европе.

Треба уништити сва културна добра Европе и на њеним развалинама подићи нови свет. Треба уништити милионе просвећених европских народа чију интелегентну сарадњу не могу да сваре белосветски јевреји, јер им разоткрива себицне циљеве и огреничава концентрацију светских добара у њихове погане руке. Треба побити европску децу рођену у најразвишенијој људској заједници, браку и заменили их копицама рођеним у болшевичком проституисаном друштву, јер се од првих стварају челични људски карактери и браниоци устаљених светиња људске заједнице, док се из моралне каљуге других, стварају роботници, људски аутомати без душе и срца.

Треба уништити један слободан и задовољан живот европског културног човека и замени га животом људске животиње осетљиве према кнути и револверском метку у потиљак. То је њима потребно јер први брани и пружа отпор својим слободним мозгом размишљајући, те на тај начин квари планове ропске потчињености ових злочинаца у моралној и материјалној експлоатацији, док други резигнирано примају све у тоталној замрачености душе и мозга, јер нису у стању да повуку разлику између добра и зла.

У таквом једном сосу нашли су се преставници енглеског културног народа, који је до јуче припадао европској заједници и заједнички сарађивао на њеној просвећености и моралном подизању. Зауларени златним уздама јеврејске свемоћи, озрегли у греховима почињеним према људском роду и према сопственом народу, гурају непрестано напред јер им је одступница немогућа.

Не више са болшевиизмом, него и са сатанизмом, удружиће се у заслепљеној мржњи према суседу коме су се замерили првим грехом, јер нису способни да се изнад своје погрешке, уздигну као људи. Својим издајничким радом довели су свој рођени народ пред алтернативу да скаче у амбис: силом или милом.

То је политика енглеских плутократа који су измешали своју крв са јеврејском крвљу за љубав јеврејског злата. Сад су лордови болшевици и носиоци високе идеје за социјализацију данашњег друштва. Људи који су, исисавајући зној и крв енглеских радничких маса, стекли огромна богатства, обукли су јагњећу кожу и размећу се добром вољом

Савремени коцкари

— У овој партији покера имала су сва три партнера «флеш ројале».

(Наставак на 6-ој страни)

МАЛИ НАРОДИ У КАНЦАМА БОЉШЕВИЗМА

СЛОЖНО И БРАТСКИ

Угушивањем комунистичког устанка 1941 године, српски народ дао је доказа да је комунизам из основе стран његовим схватањима и животним условима. Више од тога, српски народ је, благодарећи својој стотридесетогодишњој државној традицији, успео да под тешким ратним приликама изгради своју државу.

Овим конструктивним ставом српског народа онемогућен је општи комунистички устанак на Балкану, који се из Србије, као средишта, требао да рашири на све стране. Отуда је потпуно разумљив бес Англо-американца и Совјета, као и њихови очајнички покушаји да се у Србији васпостави стање из 1941 године.

Међутим, оно што онда није успело, још теже ће успети данас, када је српски народ стекао и више политичког искуства и више увиђајности, прозревши праве намере оних, који га гурају да за њихов рачун и даље крвави.

Једина жеља тешко унесрећеног српског народа јесте у томе, да га сви ти тобожњи ослободитељи и усрећитељи о ставе једном на миру. Карактеристично у том погледу јесте држање српског сеоског живља, које је решено да се, како голоручко, организује против свих оних који желе да му наруше скупо плаћени ред и мир.

Оваквим својим ставом српски народ моћи ће с једне стране жив да дочека крај овог циноског светског хрвања, а с друге обезбедиће себи достојно место међу балканским и европским народима. Свака друга политика сем политике мира, реда и рада, значила би за српски народ или самоубиство, или потпуно уништење.

Зато је задатак свих национално исправних Срба да свим силама, сложено и братски, настану да се најновија комунистичка опасност, носена од белосветских авантуриста, отклони са српске територије. Том својом слогом српски народ даће новог доказа своје државотворности и способности за живот.

ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

Пре него што су дошли на власт бољшевици су издашно оперисали са паролом самоопредељивања народа. Штокхолмска конференција, одржана 1917, предложила је да се прошли светски рат заврши на принципу самоопредељења народа. И Ленин и Стаљин заступали су дуго овај принцип. У чувеним Лениновим априлским тезама, које су поразиле излапелу социјал-демократску буржоазију, о националном питању је речено: „Политика националног угњетавања, наслеђе самодржавља и монархије, подржава се од стране спахија, капиталиста и ситне буржоазије у интересу очувања класних привилегија и разједињења радника разних нација...

Свима народностима које улазе у састав Русије треба да буде признато право слободног отцепљења и образовања самосталних држава. Одржавање тога права и непредузимање мера које гарантују његово практично остварење изједначава се са политиком приграбљивања и анексије.

Док су били немоћни и слаби и док су стрепили хоће ли успети да утемеље своју власт бољшевици су се држали овога принципа. Чим су се ојачали они су почели да га безобзирно нарушавају. Као и све у њиховој доктрини тако и ово залагање за право самоопредељења малих народа претставља један тактичан потез који војство не обавезује. Интернационални у суштини свога учења бољшевици су са системом државне организације гушили и руски национализам.

У новом Сталиновом уставу дошло је до потпуног израза потчињавање руског принципа бољшевичком интернационализму.

У доста дугом списку совјетских социјалистичких република руске су свега неколике, а међу бројем претставника у Законодавном телу Руса је много мање, него других мањина.

Ово начело угушивања националне свести у земљи Совјети су, почели да примењују и ван земље. Црвени империјализам Совјета одраз је њихове тежње за стварањем светске бољшевичке револуције која у корену засеца све национално. Прве жртве овог црвеног империјализма биле су балтичке државе: Литва, Летонија и Естонија. Загиг источни део Пољске, Карелија и Бесарабија. Иако је пре анектирања ових области совјетска пропаганда и у њима оперирала са свим оним аргументима са којима је оперисала и код нас и у другим земљама — са идејом слободе, социјалне правде, великих културних могућности, заштитом права малог човека — ипак је стварност, коју су Совјети тамо донели, била не само тешка него и језива. Црвене трупе, а заједно са њима и органи ГПУ, донели су пуну истину о бољшевицизму и раскрили његово право лице.

Одмах се је видело да између стварности и пропаганде нема никакве везе: совјетска пропаганда, вешто руковођена и врло активна, говорила је о слободи и о широким правима, совјетска власт је донела ропство, смрт и ужас. Погођен је био не само најелитнији сељак — домаћин, него и трговац и, нарочито, интелегенција, чак и она која је симпатисала бољшевицизму. Све оно што је било носилац националне свести, све оно што је било везано за своју земљу и слободу листом је уништано.

Коса смрти немилосрдно је отсецала главе оних који су најродољубивије и најнационалније мислили.

Сви стубови националног поретка, пошто им је јеврејском безобзирношћу стављен на чело жиг реакционарства, крвожедно су сасецани. Настали су прогони, депортовања у Сибир и масовна убијања. На површину је излазило олош. Подземље је постало господар ситуације, а бескућници и професионални обичаји претставници и заштитници новог поретка.

Бољшевицизм је без маске показао своје лице. Стаљин је без икаквих устручавања и без икакве двосмислености, још пре отпочињања тројне конференције, ставио до знања Идну и Халулу, да су балтичке земље и све оно на што он има прохтеве, ван сваке дискусије. Демократски обзира, гаранције дате Атлантском повељом, распеване фразе о слободи против „тираније“ — све је то пало у воду пред безобзирним замахом крвавог Сталиновог ножа. Стаљин је успео да свој империјализам задовољи првим залогом. Само што тај залог не засићава, него појачава и проширује апетит. Иза ових држава, по одлуци и благослову тројне конференције, треба да дођу и друге земље и народи.

Цео европски Југоисток и цео Балкан треба да, пристанком и вољом Енглеске, доживе судбину балтичких држава. Некада од стране Совјета одржавани принцип самоопредељења народа преобратио се у принцип угњетавања и искоренивања основних националних супстанца појединих нација. Оно што је некада осуђивао бољшевицизм сада конзеквентно спроводи. Сам врши тешку неправду народима, који не могу да се бране. Сила је код њих заменила

правду. Империјалистичке појуде раздерале су им маске, а злочин који се претворио у опустошујући ураган потпуно обезбавља њихову пропаганду.

Стаљин је поново потврдио мишљење које влада о њему: да нема линије, ни става. Још је Троцки, који га је добро познавао, за њ рекао, да се он никада неће устручавати, да данас назове белим оно зашто је јуче тврдио да је црно. Можда још више: он себи истовремено дозвољава, да изиграва борца за слободу других и да те исте не само поробљава, него и буквално и физички уништава. Са његовим благословом и пристанком унето је у званични коминике о тројној конференцији да се мали народи морају одрећи претензија на све оно што је било обележје њиховог суверенитета и независности.

За однос бољшевицизма према малим народима судбина балтичких држава није само обележје и израз ове политике, него и опомена. Из тешке судбине коју им је бољшевицизм припремао најбоље се види шта би било са осталим малим народима ако би бољшевицизм био у могућности да остварује оно што намерава и што носи у себи. Победа бољшевицизма значила би крај малих народа.

ПАЦИФИКАЦИЈА БАЛКАНА

Бурна прошлост балканских народа била је добрим делом последица интрига западно-европских сила, које су ово „буре барута“ палиле увек када им је то требало, бацајући притом одговорност на саме балканске народе. Тако је у свету створен појам Балканџа, као некаквог вечитог бунџије.

Судбина свих балканских народа, међутим, била је услед овог гурања једних против других врло тешка, тако да су они данас сити и пресити међусобне борбе и међусобног уништавања. У широким слојевима свих балканских народа постоји жарка жеља да се нађу трајне основе

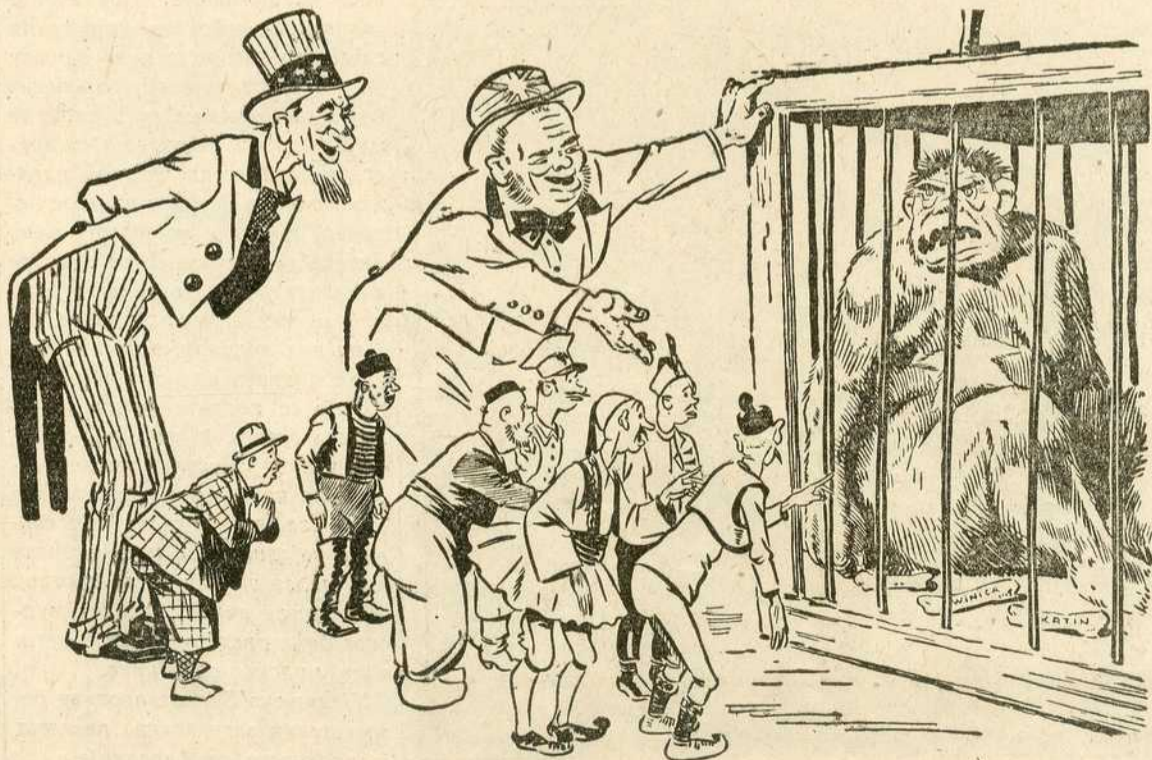
за њихов будући мирни развој, како појединачни, тако и заједнички.

Да би се то постигло мора се пре свега поћи од начела: Балкан балканским народима, чиме се једино може обезбедити њихов заједнички животни простор, као и спречити мешање ванбалканских сила у чисто балканске односе.

У свету постоји уверење да су међубалкански односи веома сложени и скоро нерешиви. Ништа погрешније од тога! Доказ за ово наше тврђење лежи пре свега у чињеници да су у данашњој науци скоро до детаља проучене етнографске и демографске прилике на Балкану. У тим објективно проученим чињеницама лежи могућност и јемство за објективно решење међубалканских спорова.

Отуда треба поздравити нагловештену иницијативу Берлина да намерава приступити трајној пацификацији Балкана на бази објективног решавања постојећих балканских спорова. Немачка, која је директно везана за Балкан, има највише интереса, а и могућности, за решење балканског питања.

Ако у томе успе, она ће задовољити поменути жељу балканских народа за трајним миром, стећи услед тога њихову вечиту захвалност и једаред за свагда искључити вршљање ванбалканских сила у међубалканске односе. Што је најважније, овако трајно пацифицирани Балкан моћи ће да послужи као узор за решење општег европског проблема, које треба да донесе јединство нашег многонапаћеног и угроженог европског континента,

— Будете ли добра и послушна деца, поклониће вам чика овог малог мајмуна.

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

Без илузија...

Добровољци немају илузија о времену у коме живе, ни о људима који су одичење паклене злобе дана, ситних жеља, сујета и невешког повијања пред ветровима који дувају час овако, час онако. Са сржи проблема који су зеница онога што овако стихиски потреса свет, добровољци су се суочили још пре, него што су примили свој тешки подвиг несобичног и драговољног служења. Идеја која их води, дух који их покреће и велика мисао отаџбине за коју живе уз дивни и витешки презир смрти, — све је то у њима живело и пре него што су узели пушку да се и са њом ставе на браник народа и земље, која је упропашћена лудошћу и безумљем.

Отуда континуитет у њиховом ставу. Они су увек исти, непроменљиви, постојани као стена и увек готови да згроме све упропаститеље ових трагичних остатака некад велике и славне отаџбине. Буре времена, променљивост судбина, ова или она преоријентација, — све то не утиче на њих. Они су на овоме месту НЕ ЗБОГ СЕБЕ, НИ ЗА СЕБЕ, НЕГО ЗБОГ НАРОДА, ЗБОГ СРБИЈЕ, ЗБОГ ТОГА ДА ЈОЈ ОСИГУРАЈУ БОЉЕ И СРЕТНИЈЕ ДАНЕ. Ништа уско лично, себично, оно што заробљава срце сујетом и појудом и што помрачава очи разума не живи у њима. Они су свесно жртвовали себе и све лично у себи Србији и њеним потребама.

У овом моменту је извор њихове постојаности. Они су срцем везани за Србију. Разум им оправдава и потврђује оно за чим их воде мисли срца. Добровољци јасно, без икаквих илузија и обмана, виде СТИХИЈУ ЗЛА како узраста и како се утква у срца, мисли и свести оних који собом мере све и према својим личним интересима одређују свој пут и став.

У временима драматичним када се тражи срчаност и јунаштво, у моментима када се из себе, по неотклоњивом закону изживљености, распада једна дограјала епоха и рађа нова, добровољци претстављају НОВЕ ЉУДЕ, који израстају из снажних народних основа и својом личном жртвом, оном најбољом, још никада у свој пуноћи непројављеном, осигуравају место у новом свету који се већ уобличава у огњу борби које се данас воде.

Добровољци су стојер националног отпора против свих оних слуга зла које код нас поново подижу уши. Они су бич и мач за партизане, али не само за оне по шумама, бандите и крво-

ке, него и за оне који у свили и обиљу, као да се ништа није десило са овом земљом растачу духовне основе народа и својим животом, обешћу и злобом одгајају подмладак шумским партизанима. Јер поред партизана у шуми постоје партизани и по градовима. Нимало безопаснији за опстанак нације од оних који кољу српске домаћине и пале српске домове по селима. Једно их осећање прожима и једна мисао веже. Једнака им и плата мора бити.

Добровољци слушају глас генерала Недића и као што су први пут, септембра месеца 1941 године, пошли у тешку и неравну борбу на његов позив, тако су и данас готови да ту борбу не само наставе, него и коренито доврше. Зато је у срцима добровољаца његов позив од прошле недеље и зазвао дубок одјек. Ни пред каквим опасностима добровољци неће устукнути.

ОСТВАРЕЊЕ МОРАЛНОГ И ДУХОВНОГ ЈЕДИНСТВА СРПСКОГ НАРОДА, СВИХ КОНСТРУКТИВНИХ И НАЦИОНАЛНИХ СНАГА У ЊЕМУ, ОДАВНО ЈЕ ЊИХОВА НАЈДУБЉА ЖЕЉА. ДА СЕ ТО ПОСТИГНЕ НЕПОШТЕДНО ДАЈУ СЕБЕ.

Они умиру да би се Србија обновила и живела. Умиру без горчине и страха, свесни да стихија зла не може бити уништења без скупих и драгоцених жртава. Они те жртве дају.

Добровољци живе без илузија, али и без страха. Гледају стварности у очи и знају да ће они њу савладати, а не она њих.

Ранко Бановић

Са омладинске смотре у Крагујевцу

(Фото: Арх. В. от. С.Д.К.)

ЗАДАЦИ СРПСКЕ ОМЛАДИНЕ

Садања улога наше омладине историском нужношћу је везана за њена будућа настојања која мора принети својој смени, стално управљајући све своје снаге и погледе највишим народним и људским светињама.

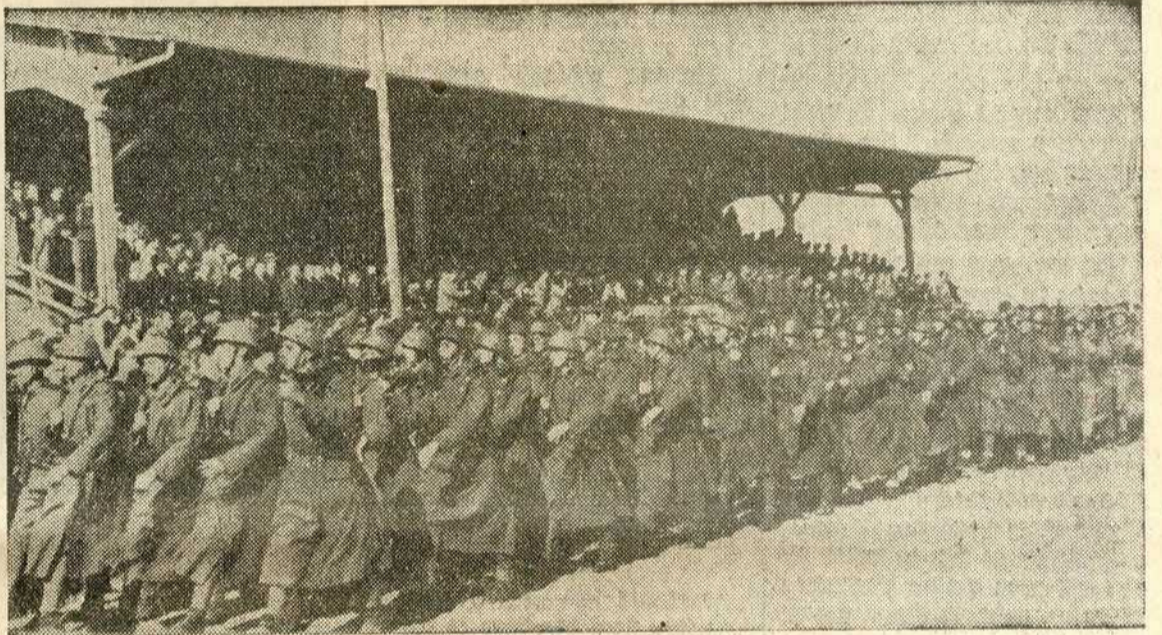
Као прво, омладина мора свом снагом да улети у ток садањих страшних догађаја, да се бори за непосредне народне интересе, а с друге стране да се спрема за будуће своје задатке који се по природи ствари стално надовезују и временом увећавају. Наша омладина нашла се пред великим захтевима судбине. Можда се њен положај не би могао назвати најтежим и најодговорнијим у нашој историји, да није веке унутарње. Коби која

Пре свега омладина мора свој поглед да обрати на себе, на свој животни склоп, да своју прву пажњу и бригу посвети унутарњој изградњи свога бића. Јер хармонију у растројени живот друштва и народа може да унесе само онај који ју је у себи самом остварио. Отуд, нужа да омладина жртвује свој комфор, своју лакомисленост, своју поводљивост за лаким и безбрижним животом; она мора отстранити из својих односа нетрпељивост и искључивост примитивне природе, а да унесе помирљивост, трпељивост, примамљивост туђих разлога и изнад свега неисцрпност добре воље — да од буре у својој души створи благодотворни мир. На место раска-

но својим узвишеним схватањима.

Омладина, односно њени припадници, не сме никада своју моћ и величину изграђивати на понижавању и невољама других, већ на њиховом уздицању на висину, јер се тек у таком поређењу види и њена права величина. Она се мора научити да цени унутарњу, а не спољну вредност човека. Примања људи са површине, по њиховој спољашности, јесте једна од тешких болести нашега времена из које многе несреће производе.

У недостатку живих примера и ауторитета код њених старијих савременика и сународника, омладина мора да узме за пример великане из наше славне прош-

Други добровољачки батаљон пролази поред почасне трибине на омладинској свечаности у Крагујевцу

(Фото: Арх. В. от. С.Д.К.)

је већ дуго прати и саплиће заједно са њеним народом.

Да би српска омладина решила задатке који јој се постављају изван ње она мора да пре тога реши задатке који се постављају унутар ње, јер „ко што нема или не зна, не може другом дати или пренети“. Решења задатка и постигнућа циља нема без проналажења пута и потребног средства.

Моралности и расипности, духовне и физичке, што је још особина омладинског живота треба да њоме завлада права и дубока скромност, једнакост, осећај чисти и младалачког достојанства; прел собом омладина треба да има идеал душевне лепоте и моралне чистоте. Млади Срби мора да буду људи високих и дубоких схватања живота и људског послања и да живе послед-

ности, која је дала много светиња и јунака. Тамо на бистрим изворима треба тражити душевну окрепљу и животне снаге за своје садање и будуће задатке. У мудрости својих предака српска омладина наћи ће и потребне идеолошке основе свога стремљења. Ту се налазе и мерила којима све појаве и вредности туђег духа треба да мере и важу, па да их тек тада омладина наша прима и разврстава.

На основама дубоке и бистре духовности и моралности треба да се уздиже моћна зграда младалачког умног развоја, борба за шире видике сазнања. Из узвишене осећајности, добре воље и љубави треба да проистече неисцрпна радљивост на обнови свога народа, његових светиња и добара. Омладина мора да види свој спас у раду, спремању и стицању корисног знања, које мора да пренесе на свој народ. Стварањем културног рада мора се започети грозничаво и неуморно истраживање, развијање и умножавање омладинских дарова и склоности, које су у нашем народу остале дубоко закопане и трунуле. Све способности и могућности свога духа и тела српска омладина мора до крајности да развије и стави у службу свога народа, његових идеала, као накнаду за оне наде и величине које овај немилосрдни рат тако обилно код нас покоси.

У изградњи своје свести ома-

МЕЂУ СЕЉАЦИМА

Нако српски сељак размишља и гледа на данашње ствари — Српски сељак-домаћин у много чему може да буде пример школованим људима.

дина мора да буде опрезна и поступна јер прерано сазревање и натрпано помућено знање може да је затрпа и окржљави. Преурањеност, непоступност, неумереност, непотпуност у изградњи омладинског лика јесте гробље дарова и даровитих кула је комунизам нарочито многе одвео и покопао. Према томе свако стицање нових знања и мисли има у толико значења и вредности у колико употпуњује и уобличава омладинску моралну личност. С тим у вези је неопходност да омладина посвети много пажње развоју, утаничавању свога укуса и свога интереса, да открије и ужива у правим и истинским вредностима божанским и људским.

Ако српска омладина препороди свој живот тада ће попустити оклоп судбоносних и страшних прилика у које је окован српски народ. У том случају би садашњим борцима за српски живот било лакше да издрже у својој борби и залагању које није само војничко, ма да је то одлучно, већ и културно-просветно, чак и политичко у највишем значењу тог појма. Непосредни задаци садање српске омладине оцртани у главном у два правца српског омладинског покрета су: добровољачки покрет и Национална служба за обнову Србије.

Кад старији и позвани изневере онда, уз скупу цену, појављују се на позорници народног живота млади и незнани да својим жртвама и животима савладају ток пропадања и уништавања свога народа и да га преобрату ка успону. Под том светлошћу треба посматрати те две омладинске снаге савремене Србије.

Омладина не сме да клоне духом већ мора својим животом и радом да поврати своје народу веру у светиње без којих му нема живота, а на које је он плућу и које је погазио по нагору и навођењу других. Њено је да на својим млађаним душама и плешима издржи ударце судбине и крви. Српска младост се тачас бори не само за голи живот свога народа, који је одиста угрожен, већ се бори и за своју властиту будућност чији се темељи већ сада изграђују. Стари су измаку и уморни. Пред омладином је живот, жњеће што посеје. С тога се од ње тражи да изгубљено надокнади, да све што је добро умножи, и тако пренесе онима који иза ње долазе, да би они даље и више наставили, јер живот и напредак су мучни успон без предаха.

Данас када смо осиротели, српска национална омладина мора да буде јединствена и да се покљони пред идеалом своје народне историје. У васпитању омладине и нових покољења лежи судбина српског народа, као и свих народа. У заблуди су они који мисле да је ратно поље главно поприште у несрећној борби народа. Одлучна битка међу народима бије се на пољу васпитања и изградње нових покољења. Стога само кроз нова и боља покољења можемо у нашем народу створити боље друштво и бољег човека: нови и бољи пореци долазе кроз нове и боље људе.

Данас смо, ми Срби, пред поновним испитом наше расне снаге. Само ова борба не сме и не може да се води оружјем и крвљу којих нам је мало преостало већ снагом духа и свести у чему

Чачак, 1 новембра. — Задњих дана имао сам прилике да разговарам са доста сељака. Ни на једнога нисам наишао који не би био против такзованих „шумских“, без разлике како се они зову или чијим интересима они служе. Сељаци уопште и не праве неке разлике међу њима. У очима сељака „шумски“ су и по поступцима и по последицама углавном исти. Скоро без изузетка они врше разна насиља, отимање и реквирирање хране, стоке, принудно узимање новца, одеће и обуће, насилно одвођење млађих људи у шуму, вршење та козване „мобилизације“. Они домаћини који им се одупру и који им покушају да ускрате оно што они под терором траже бивају кажњени, убијани, заклани и пале им се домови.

Мирном сеоском домаћину, који изнад свега жели мира и реда, да би у миру и реду могао да врши свој посао и да преживи ова тешка времена, и не пада на памет да врши неке саботаже или ма какве неприлике према ма којим властима. Напротив, он се тога плаши као живе ватре, јер добро зна какве ће га последице снаћи догоде ли се какве саботаже у његовом селу или околини. Шумски одметници и бандити знају тачно за ова осећања и расположења сељака, па то без душно и цинички искоришћују.

Агитација шумских о скором свршетку рата изгубила је сваки основ међу сељацима. Преко целог лета, одмах после прошле зиме, одметници су стално говорили сељацима како ће се рат свршити за најкраће време. Давали су и рокове: до Ђурђевдана, до Видовдана, до Велике Госпојине, до краја септембра, итд. итд. Све се то показало као обична лаж... „Било нас је, кажу сад сељаци, који смо им у то и поверовали. Ко не жели да се рат што пре сврши? Ми то сви желимо, а то и „шумци“ знају па нам о том увек говоре, па и помоћу тога уцељују...“ Сад сељаци виде да су их и у овом погледу вукли за нос, и ништа им више не верују. Кад би још чаршија, позадина, у овом погледу била разумна и мирна, кад с те стране не би долазили још увек гласови о скором и брзом свршетку рата, село би с те стране било сасвим спокојно. Сељак добро зна да од њега ни од целога српског народа не зависи ни за длаку кад ће се овај рат свршити, као што добро зна и то да српски народ не може ни за длаку утицати на сам исход овога рата. И за то је данас сељак целим својим бићем за мир и ред и има најпуну ра-

српска омладина мора да одигра отсудну и судбински важну улогу.

У закључку треба подвући тројку истовременог задатка српске омладине.

Прво, изградња свога младалачког духовног и физичког лика и животног стила.

Друго, у садашњим тешким при-

змевање и одобравање за политику коју води генерал Недић, а коју бране српски добровољци.

„Шумци“ су по селима, где су год долазили, водили највећу агитацију против добровољаца. Шта све они о нама нису говорили? Претстављали су нас као странце, као обичне пустихије, као крволоке, као гладне курјаче који пљачкају и буцају све на што наиђу. Стога она села, где

ви наши и добри људи, да ви нама никаква зла не желите и не радите, ми видимо да ви идете правим путем, баш онако како је народу данас једино добро и могуће. Али, шта да радимо? Кад ви одете из нашег села или краја, онда се одмах појаве шумски „кокошари“ и „гибаничари“ и траже и кажњавају на разне начине — често и убиством — сваког оног за кога су сазнали да је с вама дошао у везу и лепу реч с вама поразговарао...“

И сви од реда сељаци изјављу-

дужност, они слушају, они обрађују своја поља, они дају од себе све што треба даги, они су за потпун ред и мир, па зашто не би то исто и господа радила, у толико пре што они примају и плате и награде за своје положаје и за свој тобожњи рад. Од многог сељака домаћина могу се често чути и овакве примедбе: »Ни шумски не би могли да буду оно што су били и што су, њихови би зулуми били кудикамо

Нови добровољци у IV батаљону

(Фото: Арх. В. от. С.Д.К.)

раније нису били добровољци, с највећим неповерењем и страхом сачекују наше јединице, а многи у почетку и беже пред нама.

Тек кад се увере у сасвим супротном, сељаци се враћају и до-

ју жељу, и то у сваком месту где смо досад били, да останемо стално с њима и поред њих и кажу нам да би тако најсрећнији били. У том случају шумски се више не би смели појавити у њи-

мањи да их својим нерадом, својим непоштењем, својим двоструким ставом не помажу разноврсна господа из наших градова и из Београда...«

Добровољци,

Верујте заносу распламтале младости и никад не посумњајте у себе.

Верујте у вашу огњену снагу.

Не дајте да отров сумње нагризе чисту и гранитну веру срца вашег.

Лепотом и светлошћу борбене и градилачке младости осветљавајте данашњицу и указујте на нови пут учмалим и заспалим савестима, вашим још несвесним или посрнулим друговима, и онима који ће иза вас доћи.

Јер ви сте, добровољци, кристални чист израз народне патничке душе, која се мучи да пронађе прави пут народног живота и да каже нову реч.

лазе с нама у везу и причају нам отворено о свему, па и о том како су им и шта су им шумски о нама говорили. Да би и ово спречили и онемогућили, шумски бандити прете у главу сваком оном сеоском домаћину који дође у везу са добровољцима и многи сељак нам је говорио овако: „Ми видимо да сте

ликама по васцели српски род — да му буде савест, заштита, охрабрeње и неугасна нада.

Треће, да већ сада у пуном напону свога бића, започне изградњу једне високе самосвојне етике и културе, да се тиме историјско послађе њеног народа до краја испуни.

М. Ч. Вучковић

х свој средини, па би они на миру могли да врше своје послове и да одговарају свима својим дужностима и обавезама којих су они далеко свеснији него многи грађанин.

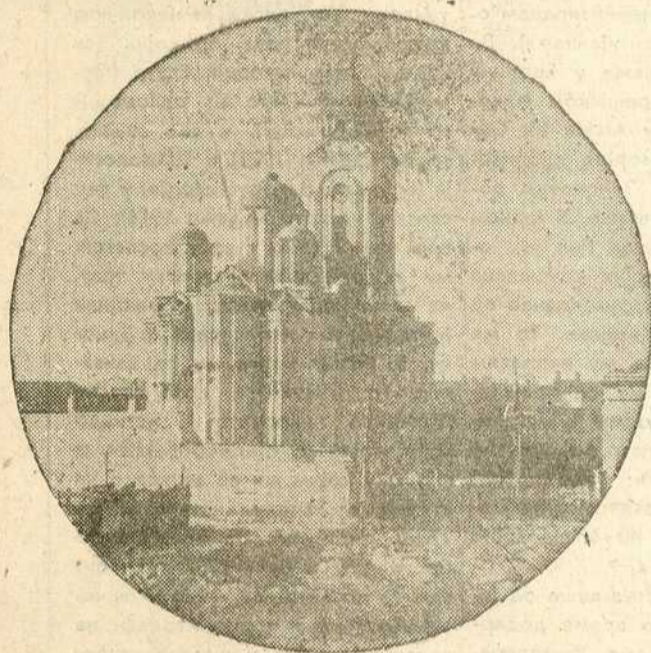
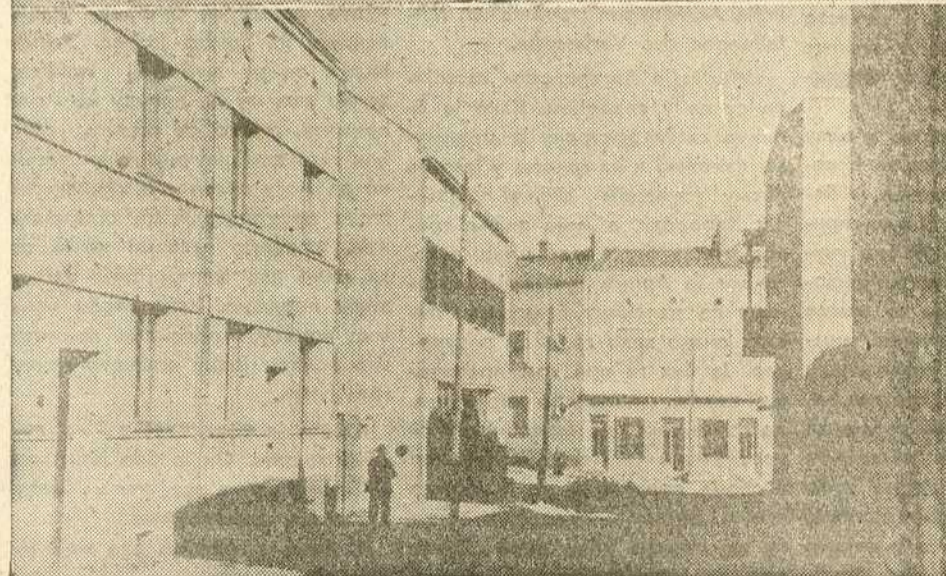
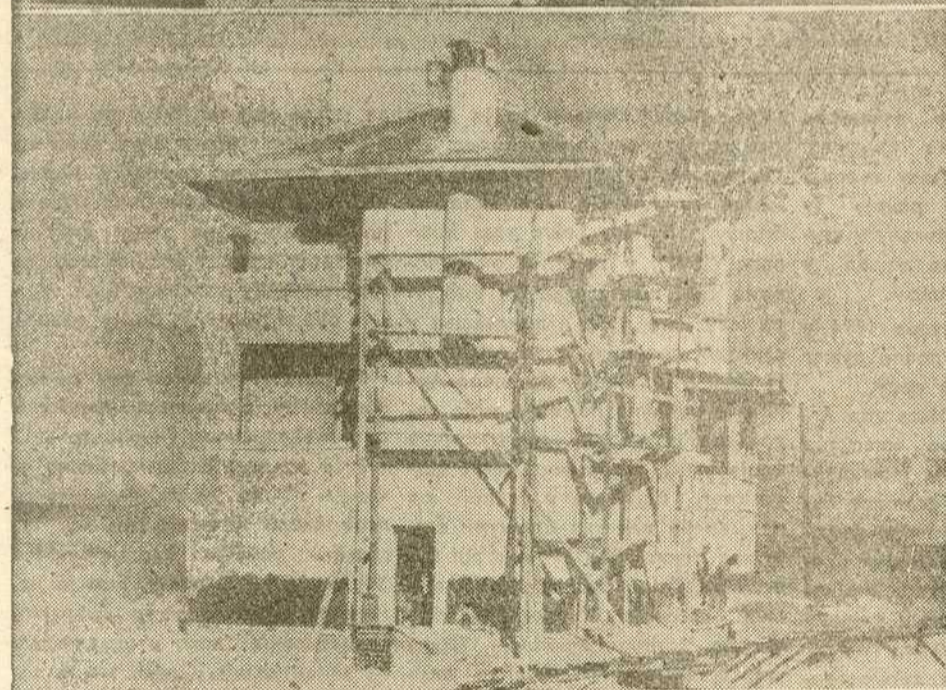
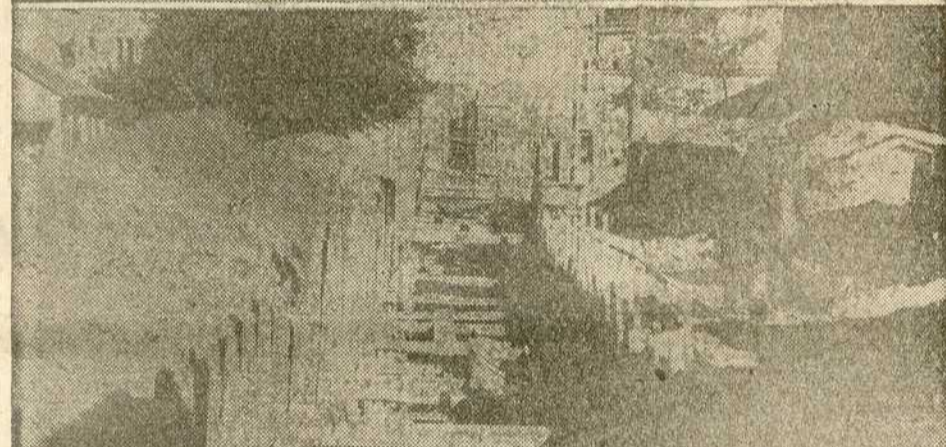
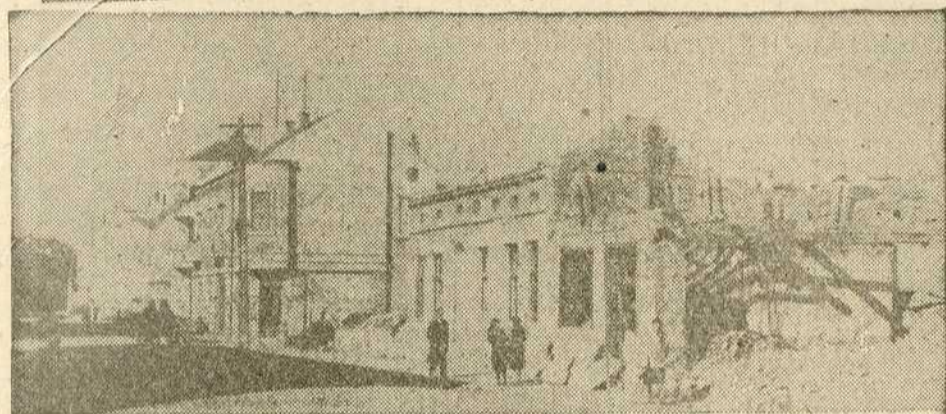
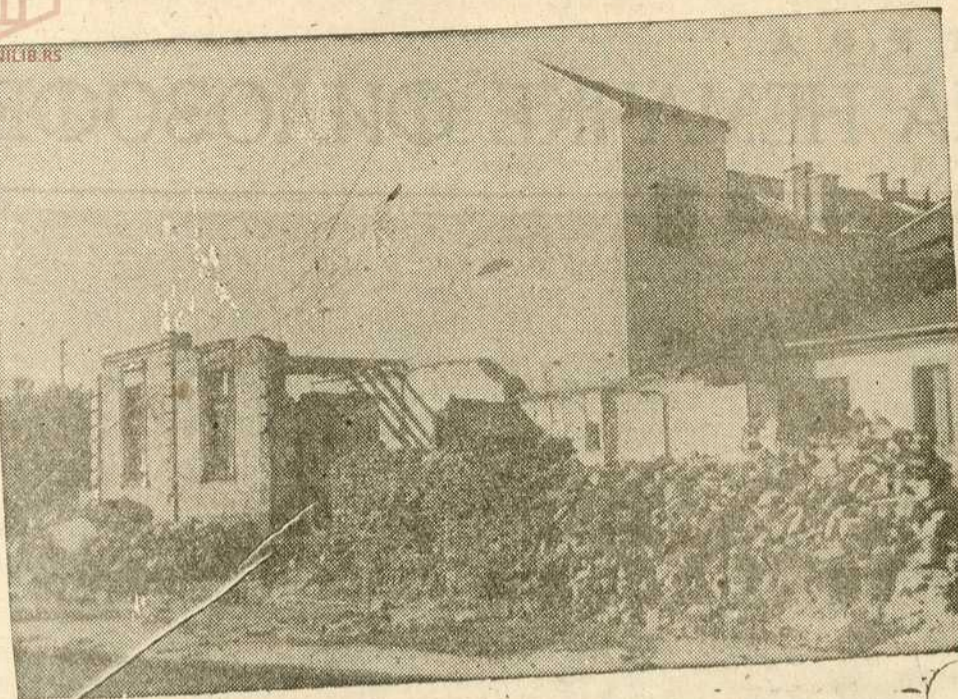
О чаршији и многим грађанину сељак има врло рђаво мишљење. Сељаци нарочито замерују много оним грађанима који су у макаквој државној или општинској служби па од тог имају и плате и сва друга преимућства и заштиту па не врше савесно и поштено свој посао. Ти би људи, каже сељак, у првом реду требали да помажу својски и предано генерала Недића и да сви ма осталима буду пример какав треба бити. Сељаци врше своју

Бивши политичари и бивше партије као да су изгубили сваки ослонац и поверење међу сељацима. О њима се данас по селима мало шта чује и мисли. Још да није старих партијских ђилкоша и кортеша, разних „главешина“ које су живеле од старог партијско-политичког живота, нико о оном старом не би више ни мислио. Сељаку је јасно да се старо, што се овог тиче, никад више не може вратити, да је старим политичким делијама и партијама одзвонило, да ми данас преживљујемо дубоке промене целокупног живота. Сељак у вези с тиме каже још и то: „Да се више неће вратити стари партијаши, види се и по томе што су и сами дигли руке од нас. И они што су остали овде у земљи и они што су нас оставили па побегли у страни свет, више нам се не обраћају. Најбољи је доказ да више за њих хлеба неће бити, а зна се да су они раније увек нама долазили само онда кад су могли да очекују да ће преко нас доћи до своје сласти и власти...“

П. Марковић,
добровољац

WWW.LIBRI18.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

СМЕДЕРЕВО - СИМБОЛ СРПСКЕ ОБНОВЕ

Обнова Србије пуном паром врши се на свима пољима духовне и материјалне делатности.

Напори на подизању настрадалог Смедерева, после најтежег удеса који га је погодио у току његове бурне и славне прошлости, претстављају ретко дело, прави један симбол изградилачке обнове српске земље.

Пре неколико векова, Деспотов град на обали Дунава херојски је блистао као последње упориште слободе Србинове.

Па су дошли црни дани и Смедерево је пало...

У садашњој трагедији Српства, као да је и сама воља Провиђења одредила да баш Смедерево буде прво и најтеже погођено. Разбеснели елемент пре две године уништио је стотине и стотине живота, људи и жена, невине деце и нејаких стараца, поред огромне материјалне штете.

Тешка казна за наше грехе и отпадништво од Бога, Српства, чојства и јунаштва, као опомена целом српском народу, спустила се на Смедерево...

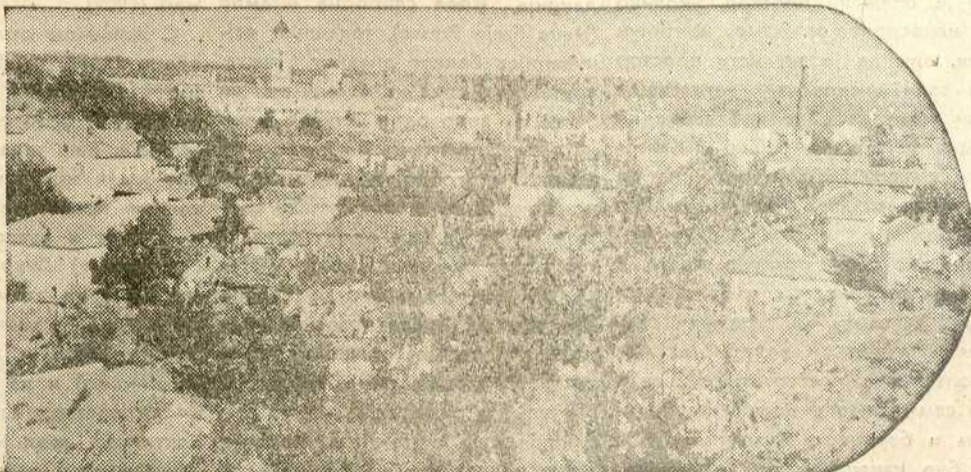
И од првих дана тешкога удеса, Смедерево је постало жижа градилаштва. Прегнуло је и старо и младо, и у једном невиђеном, а и за нормалне прилике потпуно необичном плану, обављају се обимни радови обнове, изградње Новог Смедерева.

На место језивих рушевина, дотрајалих зграда и тескобних улица, подижу се модерне грађевине, простране алеје, савремени квартави, пуни ваздуха, простора, ведрине.

Равно Смедерево опет почиње да блиста.

Запело је и старо и младо и из тог жртвовања већ увелико ниче Ново Смедерево, разгара се стара жижа, свест о прегалаштву, свест о мисији, сећања на прошлост, наде на будућност.

Деспотов град на Дунаву, и данас је, више него икада, блистава кула српске обнове, српског духа.

КУЛТУРА

ИЗ МОЈИХ УСПОМЕНА НА НЕМАЧКЕ ФИЛОЗОФЕ

Написао:

Др Бранислав Петронијевић

Од мојих веза у прошлости са немачким филозофима од немалог су значаја и везе са професорима Рилом, Јодлом и Арнимом.

Алоис Рил (Alois Riehl), професор филозофије на берлинском универзитету, писац је опсежног дела *Der philosophische Kriticismus* (чије је треће издање у три свеске изашло 1924-26 год.), којим је стекао репутацију једног од типичних претставника Кантове филозофије у модернизираним облику (тзв. неокантијанизма). За време мога бављења у Берлину 1906 био је у берлинском филозофском часопису *Archiv für Geschichte der Philosophie* публикован мој чланак о Зеноновим доказима против кретања. У једном од својих предавања Рил је обратио пажњу својих слушалаца на тај чланак, што сам дознао од једне руске студенткиње. То ми је дало повода да му направим посету. Кад сам му се претставио додао сам, да му је моје име можда непознато, нашта ће Рил љубазно рећи: *«Aber, Herr Kollege, so viele scharfsinnige Untersuchungen und ihr Name sollte mir unbekant sein!»*

У посети сам остао више од једног сата и за то време додирнули смо разне теме. Разговарали смо поглавито о грчкој филозофији и о разним схватањима њених учења и њеног значаја од стране модерних мислилаца. Између осталих ја сам нарочито поменуо Наторпа (поред Рила такође типичног претставника неокантијанизма), који је Платонове идеје идентифицирао са Кантовим категоријама што је скроз погрешно. Са овим мојим мишљењем и Рил се потпуно сложио.

После ове посете одлазио сам с времена на време и на Рилова предавања, која су била узор јасности и прецизности (Рил је био један од најбољих предавача филозофије). Осим тога његова предавања одликовала су се и извесном артистичком формом изражавања, а и понеки од његових списа написан је необично јасним и импресивним стилем (ово важи нарочито за његов спис о Ничеу).

За време свога боравања у Берлину 1922 посетити сам поново Рила, који се већ давно био повукао са катедре. Телесно оронуо био је духовно још увек свеж. Запитао ме је, да ли још увек заступам теорију дискретног простора. У вези са овим питањем Рил је поставио питање и о геометријској структури опаженог простора.

На ово питање одговорио сам, да је опажени простор, уколико га непосредно опажемо, континуиран, али да је тај исти простор по себи дискретан, нагласивши при томе да овде «по себи» не значи «ствар по себи» у Кантовом смислу (која је одвојена од опажене појаве). На то је Рил приметио, да он ову разлику термина «по себи» потпуно схвата. У даљем разговору саопштио сам Рилу, да сам у међувремену, својим испитивањем лондонског Археоптерикса, постао природњак и да сам дошао у Берлин да испитам и берлински егземпляр. Рил је био изненађен тим мојим са-

општењем приметивши, да ја тиме имитирам Канта.

Кад сам 1927 дошао поново у Берлин да довршим своје испитивање берлинског егземплара, Рил није више био у животу. Умро је 1924 у дубокој старости од осамдесет година.

Фридрих Јодл (Friedrich Jodl), професор филозофије на бечком универзитету, писац је неколиких филозофских дела, од којих су најзначајнија *Историја Етике* (*Geschichte der Ethik als philosophischer Wissenschaft*, у две свеске, треће издање 1920) и *Психологија* (*Lehrbuch der Psychologie*, у две свеске, четврто издање 1916). Са њим сам ступио у везу пославши му најпре своју докторску тезу, па затим прву свеску *«Принципа Метафизике»* и расправу о Зенону. У писму којим ми се захвалио на пошљици прве свеске *Принципа* нарочито је истицао моју *«feingeschliffene Dialektik»*, а у писму којим ми се захвалио на студији о Зенону назвао ме је *«Zeno radivivus»*. За време мога боравања у Бечу 1907 први пут сам га посетио. Затим сам га често посећивао и био позиван на вечеру од њега и његове госпође (која ме је увела у неколике отмене бечке куће).

У дискусијама које смо поглавито водили о метафизичким и психолошким проблемима износио сам му тако оригинална решења тих проблема, да је интерес Јодлов за та решења био јако побуђен и он би саветовао, да их што пре публикујем.

Уверавао сам га, да ће сва та решења бити публикована у другој свесци *Принципа Метафизике*, на којој радим. Доцније он би ми, и усмено и писмено, упућивао питање о публикацији те свеске додајући, да ће моје метафизичко дело, ако се ограничи на прву свеску, остати и непотпуно и недовршено. На то питање ја бих му одговарао, да је рад на другој свесци и тежи и компликованији него што сам мислио, али да се још увек надам да ћу успети. А када сам му 1912 послао наштампану другу свеску, из писма којим ми је захвалио на пријему видео сам колико је био изненађен, да је тешко предузеће ипак било изведено.

За време тог мог четворомесечног боравања у Бечу студирао сам и Брентанов спис *Untersuchungen zur Sinnespsychologie*, који је баш тада био изашао. Кад сам Јодлу саопштио да се њиме бавим, рекао ми је, да му је редакција *Нове слободне штампе* (*Neue Freie Presse*), тадашњег најчувенијег бечког дневног листа, упутила тај спис на оцену, али да би га он врло радо уступио мени на оцену, пошто не би хтео да се замера многобројним брентановцима «које на сваком ћошку срета у Бечу». Ја сам одмах прихватио његов предлог, и он је у том смислу написао писмо редакцији. Кад сам му после извесног времена послао мој опширни реферат из Београда, он је тај реферат упутио редакцији, али га редакција није оштампала. Иако је остао неоштампан, реферат је за

мене био од немале важности, јер сам одговарајуће критичке примедбе на Брентанову теорију боја пренео у моју раније (у чланку о Брентану) поменути студију о бојама и тиме дошао у везу са самим Брентаном.

Јодл је умро јануара 1914 у 65-ој години живота после дужег боловања од мане у срцу.

Ханс фон Арним (Hans von Arnim) био је професор класичне филологије на бечком универзитету и као класични филолог бавио се историјом античке филозофије. Приредио је једно узорито издање фрагмената стојичких филозофа (*Stoicorum veterum fragmenta*, у две свеске, 1903-5), бавио се проблемом хронологије Платонових списа и написао кратак преглед историје античке филозофије у *Kultur der Gegenwart* (1909).

С Арнимом сам дошао у везу преко Јодла, чешће сам га посећивао (за време бављења у Бечу 1907) и брзо се с њима спријатељио. Баш тада он је био учињено један важан историско-филозофски проналазак: да су наиме и Епикур и (његов ученик, римски песник) Лукреци разликовали минимум од атома (претостављајући да је минимум недељива реална тачка, а атом састављен из минима) и да су према томе и они претходници финитистичке доктрине. Јодл је био позајмио Арниму прву свеску мојих *Прин-*

ципа *Метафизике* и то је дело Арним ревностно студирао. И дело и моја лична сарадња могли су Арниму при саставу брошуре *Epikurs Lehre vom Minimum* (1907), у којој је он саопштио свој проналазак (та брошура је у исто доба и предавање у свечаној седници бечке Академије наука). При крају брошуре Арним је изрично поменуо моје дело (као доказ да финитистичке идеје *«auch heute noch nicht ausgestoren sind»*), а у једној од примедба додатих брошури стоје ове речи: *«Den Hinweis auf Giordano Bruno und die Mutakallimun verdanke ich der Einleitung des im Vortrage zitierten Werkes von B. Petroniedics, wiewerle wertvolle Anregungen persönlichen Mitteilungen des Verfassers»*.

«Wertvolle Anregungen» састојале су се у следећем. Како је Епикур своју доктрину о минимуму изложио и на грчком у једном писму упућеном своме пријатељу Херодоту, а моје знање грчког језика било тада минимално, то ми је Арним преводио реченицу по реченицу Епикурово писмо, онако како га је он разумевао. Ја бих га при том преводјењу чешће прекидао тврђењем, да грчки текст не може имати оно значење које он репродуцира у своме преводу и да је смисао текста друкчији, додајући какав би тај смисао имао бити. Више пута дешавало се да ми је давао

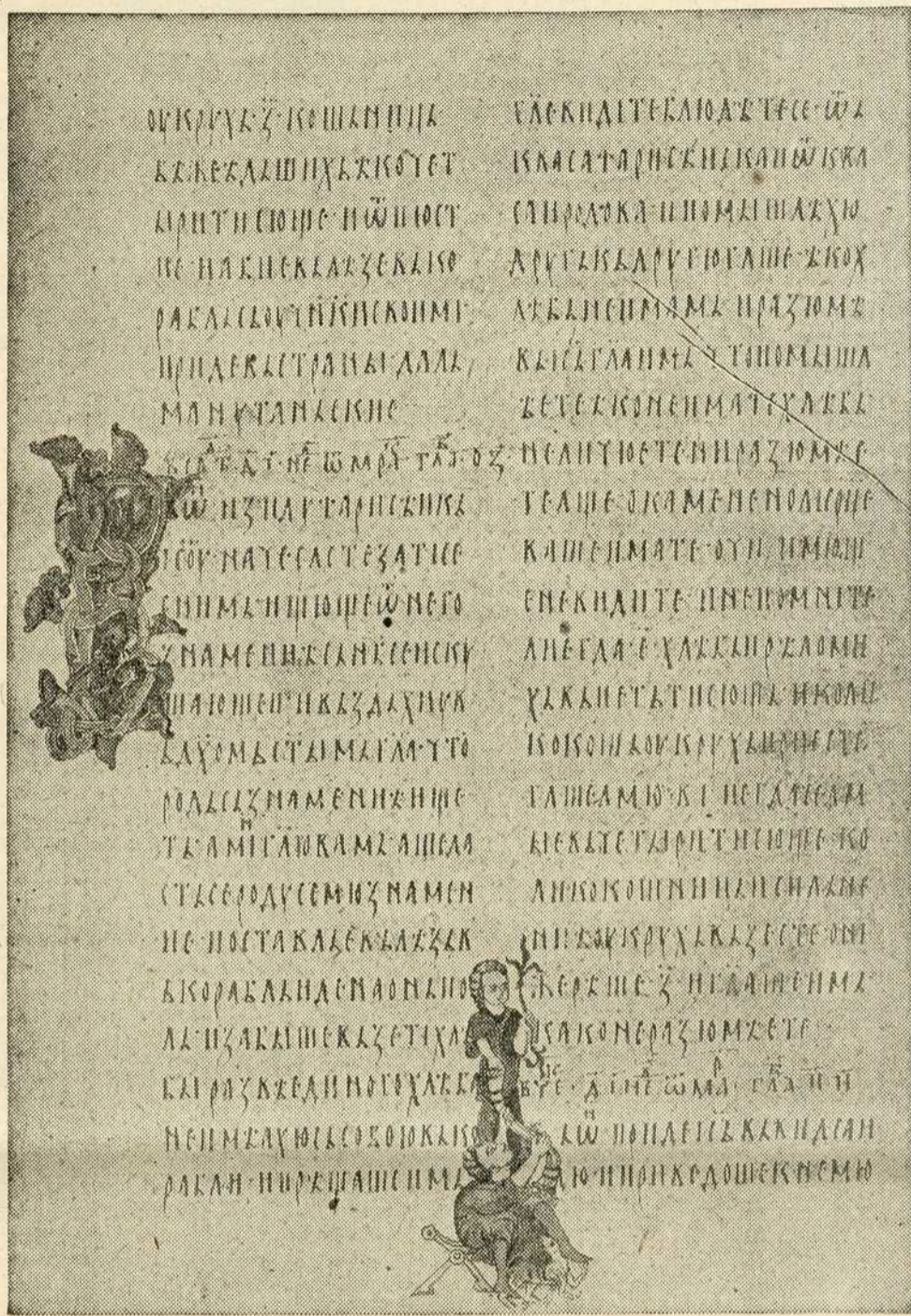
за право примећујући, да ја боље разумем оригинални текст од њега, класичног филолога. Наравно да се томе није било чудити, пошто сам ја не само стручни филозоф него и специјалиста за финитистичку доктрину (док Арним ово друго није био у довољној мери).

Јануара 1914 видео сам се последњи пут с Арнимом. Како сам се у међувремену (нарочито 1912 и 1913 године) озбиљно бавио учењем грчког језика, чим смо се поздравили цитирао сам му на грчком почетак Ксенофонових *Успомена на Сократа*. Био је изненађен не само сигурношћу мога цитирања него и правилношћу акцентуације. Одмах ми се понудио, да ми он сам даје даље лекције из грчког језика. Захваливши се на љубазној понуди, рекао сам му да понуду не могу примити, пошто се осећам срећан што сам научио грчки толико да могу преведене грчке текстове проконтролисати оригиналним, и пошто налазим да је то за мене као систематског филозофа довољно. Иако нисам примио понуду, морао сам примити као поклон једну опширну грчку граматичку.

Арним је умро 1931 у 71-ој години живота. Он је био један од најбољих мојих пријатеља међу немачким филозофима.

И њиме завршујем ове моје успомене на њих.

Једна
страна
Миро-
славјевог
Јеванђеља
(XII век)

МАЛИ ОГЛАСИ
СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 1007 и дуванску књижицу бр. 427 обадве добивене из Претстојништва градске полиције у Крагујевцу. Изгубио сам. Овим их оглашујем за неважеће. Јован Радуловић, трг. помоћник.
777 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 224 издату из среза Гужанског округа Крагујевачког изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. Радојко Арсенијевић, општина Становљанска.
778 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претстојништва полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Даница Петковић.
779 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претстојништва полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Сибинка Илић.
780 2—3

ИЗБЕГЛИЧКУ ЛЕГИТИМАЦИЈУ издату од претстојништва полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Јованка Ковачевић.
781 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претстојништва полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Јелена Димитријевић.
782 2—3

ИЗГУБЉЕНО СВЕДОЧАНСТВО VII разреда оглашујем за неважеће. Живадин Пантић.
783 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претстојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Љубомир Вуловић.
784 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претстојништва полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Десанка Симоновић.
785 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од претстојништва полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Љубомир Јаковљевић.
786 2—3

МОЈА ЖЕНА Душанка Миленковић, рођена Илић напустила ме је 19 година позивао сам је више пута да се зрати и сада чиним последњи пут да се у року од 5 дана врати у противном не признајем је за жену, као и све начињене дугове на моје име. Драгомир Миленковић из Милатовца 813 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 355 добивену из среза Крагујевачког изгубио сам, овим је оглашујем за неважећу. Милован Љ. Аврамовић, село Доња Сабанта.
814 1—3

ПОТВРДУ и пријаву добивену из Врњачке бање од Комесаријата, оглашавам за неважећу, пошто ми је украђена. Марица Јовановић, вила „Завичај“.
815 1—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4312 издату од Претстојништва полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем за неважећу. Милић Миличић.
816 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претстојништва полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Никола Неговановић.
817 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ и полицијску пријаву издате од Претстојништва градске полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем за неважеће. Љубомир Кузмановић.
818 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претстојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Даница Максић.
819 1—3

ИЗГУБЉЕНИ НОВЧАНИК са личном картом од Претстојништва у Крагујевцу, саобраћајном књижицом, протоколацијом радње и осталим документима оглашавам неважећим. Јевтић Вељко — Крагујевац.
820 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 год., издату од претстојништва градске полиције, изгубио сам. Исту оглашавам неважећом. Церовић Живојн, пиљар — Ужице.
821 1—5

ЛИЧНУ КАРТУ издату ми од стране Начелника среза Ужичког за 1943 год., изгубио сам. Оглашујем је неважећом. Секулић Радоје, земљорадник, Буар — Ужице.

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претстојништва полиције Ужице за 1943 годину, изгубила сам. Оглашавам исту неважећом. Живковић Љубица, домаћица — Ужице.
821 1—2

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претстојништва полиције Ужице, бр. 4299. Оглашавам неважећом. Марковић Надежда, ученица — Ужице.
821 1—5

ЛИЧНУ КАРТУ број 4464 издату ми од Начелства среза Ужичког, изгубио сам. Оглашавам је неважећом. Милија Новаковић, земљорадник, Дрежник — Ужице.
821 1—6

ВЕЛЕТРГОВИНА ВИНОМ И РАКИЈОМ
Јездимира С. Шарића
производња ликера, коњака и рума
БЕОГРАД
Бр. Марије 89 Тел. 22-912

РЕЧНИК
СРПСКОГ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА
ОД ДР. Л. БАКОТИЋА
(56.000 РЕЧИ 1400 СТРАНА)
ПЛАТНЕНИ ПОВЕЗ, ДИН. 450.—
СРПСКО-НЕМАЧКИ РЕЧНИК
ОД А. ВИЛХАРА
ПЛАТНЕНИ ПОВЕЗ, ДИН. 190.—

Вилхар:	Италијанско-српски речник	150.—
Р. Ф. Милер:	Стада и пастири увезано	600.—
Д. Илић-Јејо:	Дунавска улица (приповетке)	25.—
Д. Илић-Јејо:	Хлеб наш насушни (драма)	12.50
Ги Де Мопасан:	Целокупна дела увезано у 11 књига	2.800.—
Доситеј Обрадовић:	Дела (увезано)	320.—
Петар Прерадовић:	Дела "	320.—
Мил. Ускоковић:	Дела "	320.—
Август Шеноа:	Дела "	320.—
Јанко Веселиновић:	Дела "	320.—
Јаков Игњатовић:	Дела I "	320.—
Јаков Игњатовић:	Дела II "	320.—
М. Кашанин:	Залубљеници (увезано)	120.—
Избор руских писаца:	Тургењев, Гогољ, Гаршин (увезано)	100.—
Е. К. Бекетова:	Два света (увезано)	150.—
Др. Гргур Јакшић:	Европа и Васкрс Србије (увезано)	200.—
Стеван Бенини:	Кад се учиште илузије (роман)	50.—
Дела Ђуре Јакшића:	Песме (плат. повез)	160.—
	Дрвме (плат. повез)	160.—
Жевко Павловић:	Опсада Скадра	110.—
Николић:	Илустроване народ. песме I/II	75.—
В. Јанковић:	Лечак с Уне	63.—
Илић:	Основи техничког цртања	25.—
Михаиловић:	Полне болести и њихово лечење	50.—
Џамоња:	Гладовање као лековити фактор	50.—
Зечевић:	Гајење бресака	25.—
Шишковић:	Један од многих (роман)	34.—
Лапчевић:	Наша стара пољопривредна култура	38.—
Јовић:	Практична упутства за руковање моторних возила	75.—
Кирхнер:	Како ћемо се заштити од отровних гасова	38.—
Николајевић:	Краљ Милан и Тимочка буна	63.—

Књижарима уобичајени радат
Код поручбина изволите одмах новац послати за наручене књиге.
СРПСКА КЊИЖАРА
БЕОГРАД, КРАЉА АЛЕКСАНДРА 18
Тел. 26-009 Чек. рач. код П. Ш. 61240
787 1—2

Златне зубе, брилијанте, сатове и све врсте злата и златног накита
Ако већ продајете или купујете, у Вашем је интересу да то учините преко стручне фирме »ВЕЛЕС«. Сваки рад вршимо без конкуренције по дневној цени. Злато и накит купујемо од свих препродаваца. Запишите адресу јер у Вашем је интересу.
„ФИРМА ВЕЛЕС“
ПАШИЋЕВА БР. 25 II СПР. ТЕЛ. 30-556
РАД, СВАКОГ ДАНА ОД 8 ДО 19 ЧАС.
ВЛАСНИК БОРА ЦВЕТКОВИЋ
824 1—1

Државна Хипотекарна банка
изложиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом ова имања:

19 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Јукићева 20	Дин. 250.000.—
2) Плац Фабрисова	Дин. 250.000.—
3) Плац са зградом Триглавска 47	Дин. 1.300.000.—
4) Плац са зградом Преспанска 24	Дин. 550.000.—
5) Плац са зградама Чардаклиска 16	Дин. 260.000.—

22 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Дринчићева 24	Дин. 2.000.000.—
2) Плац са зградом Пуковника Недића 21	Дин. 1.400.000.—
3) Плац са зградом Србобранска 12	Дин. 800.000.—
4) Плац са зградама Преспанска 4	Дин. 400.000.—
5) Плац са зградом Цвијићева 119	Дин. 600.000.—

24 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Грачаничка 11	Дин. 2.000.000.—
2) Плац са зградама Краља Милан 58	Дин. 5.000.000.—
3) Плац са зградама Штросмајерова 5	Дин. 9.000.000.—
4) Плац са зградом Фрушкогорска 15	Дин. 2.000.000.—
5) Плац са зградама Младонагоричанска 10	Дин. 1.100.000.—

Продаја ће се обавити у банчиној згради Скадарска 33-II, од 10—12 час. где се могу добити сва даља обавештења.
825 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА
изложиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом ова имања:

13 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Два плаца Уроша Предића	Дин. 1.000.000.—
2) Плац Дурмиторска 10	Дин. 700.000.—
3) Плац са зградом Дојчиновићева 8	Дин. 200.000.—
4) Плац Леди Каудри 61	Дин. 330.000.—
5) Плац Крупањска угао Мајора Јагодића	Дин. 800.000.—

15 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Сање Живановића 4	Дин. 1.700.000.—
2) Плац Бул. Војв. Степе 228	Дин. 800.000.—
3) Два плаца Ђорђа Радојловића	Дин. 400.000.—
4) Плац са зградом Четничка 8	Дин. 3.500.000.—

17 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Тетовска 45	Дин. 400.000.—
2) Плац са зградом Петроварадинска 1	Дин. 1.550.000.—
3) Плац Кр. Александра 234	Дин. 1.600.000.—
4) Плац са зградом Сурдуличка 6	Дин. 300.000.—
5) Плац са зградом Краљевачка 7	Дин. 180.000.—

Продаја ће се одржати у банчиној згради Скадарска бр. 33-II, од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.
826 1—1

МОЈА КЋИ ДРАГА старе 15 година, 14 јуна чувала је овуце у пољу, њу је младић из истог села Живота Томић стар 20 година одвео и није их имало 7 дана, седми дан су дошли и њих је Животин деда примио и живели су 4 месеца у браку невенчани. 11-ог октобра Живота је њу најурио и она је дошла код мене, а ја шта сам знао друго, морао сам је примити и у општини су саслушани Живота и Драга. Живота је изјавио да неће са њом да се венча. Потом је она 24 октобра отишла од моје куће незнано куд. Тражио сам је и до данас нисам могао да је пронађем. Од данас не одговарам ништа за њу и не примам је. Милисав Живић — Ресник Крагујевачки. 796 1—3

Посетите стовариште модерног намештаја

ЂОРЂА БАЃАКТАРОВИЋА

Краља Александра бр. 87 и 97

Телефон 40-156

На лагеру има велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, кауча, патент фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најниже цене, најлепши избор за 1943/44. 797 3—4

Златан накит стари и нови купујем

Дијаманте крупније, брилијанте све величине, златне зубе, бурме, прстење, минђуше, брошеве, брезлетне, ланце, сатове златне, сребрне и металне; само исправне и од бољих познатих марака; старо злато оштећено, излизано, помљено и горело, стари сребрни новац, есцајге и остале исправне предмете од сребра. Кристал и порцеланске боље сервисе купује и највише плаћа позната и дугогодишња фирма „ВРАЧАР“. Све горе поменуте предмете процењујем стручно и бесплатно.

„ВРАЧАР“ Власник МИЛИЗОЈЕ М. МИТРОВИЋ
Београд — Палилулска ул. 6 — Продужење Душанове код Бајлонове пиваре — Тел. 28-706. 798 1—1

ИНДУСТРИЈИ МОТОРА А. Д. РАКОВИЦА

потребна је

ДАКТИЛОГРАФКИЊА
СА ЗНАЊЕМ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА.

Место стално, плата добра.
Исхрана осигурана.

Пријаве писмено, или лично сваког дана у
Личном одељењу од 8—12 сати. 799 1—1

**Државна
Хипотекарна банка**

изложиће јавној продаји са почетним лицитационим ценама ова имања:

9 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

- 1) Плац са зградама Деспота Ђурђа бр. 1 Дин. 2,500.000.—
- 2) Плац са зградом Цара Душана бр. 9 Дин. 1,700.000.—
- 3) Плац са зградом угао Франше Депереа и Словеначка Дин. 1,100.000.—

11 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

- 1) Плац са зградама Скендербегова бр. 15 Дин. 1,300.000.—
- 2) Плац Јеврејска бр. 3 Дин. 850.000.—
- 3) Плац Панчијева бр. 7 и 9 Дин. 2,000.000.—

Продаја ће се одржати у банчиној згради Скадарска 33-II, где се могу добити сва даља обавештења. 800 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА
ФИЛИЈАЛ У ЛЕСКОВЦУ

изложиће јавној продаји на дан 9 новембра 1943 год. непокретно имање у ул. Марвени трг бр. 10 у Лесковцу са почетном лицитационим ценом од дин. 401.000.—

Продаја ће се одржати у згради банчиног филијала од 10 до 12 часова, где се могу добити сва даља обавештења. 801 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА
ФИЛИЈАЛ У ПОЖАРЕВЦУ

изложиће јавној продаји на дан 10 новембра 1943 год., са почетном лицитационим ценом следећа имања:

- 1) Плац са зградом у ул. Немањиној бр. 24 Дин. 300.000.—
- 2) Плац са зградом у ул. Немањиној бр. 4 Дин. 320.000.—

Продаја ће се обавити у згради банчиног филијала у Пожаревцу, од 9 до 12 часова, где се могу добити сва даља обавештења. 802 1—1

**СРПСКО
ДОНАУ ЦЕРЕАЛ А. Д.**

ОТНУП ЖИТАРИЦА И ОСТАЛИХ ЗЕМАЉСКИХ
ПРОИЗВОДА

Откупне станице: Београд, Рипањ, Железник, Умка, Лазаревац, Крагујевац, Баточина.

КАНЦЕЛАРИЈА: БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 23
Телефони: 23-069, 26-568, 29-690.

МАГАЦИН НА ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ СТАНИЦИ БЕОГРАД.
Телефон 30-023.

HANS REHWINKEL

БЕОГРАД — Kr. Petra 44

IZVOZ — UVOZ

Voća i zemaljskih proizvoda.